

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési arak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	5	Fél évre	8
Fél évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy nóra	1
Egy nóra	—	Egy nóra	70
Egyösszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **Ifj. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Az erőszakos magyarok.*)

Irta: **Kalmár Antal.**

Akár lopok — akár nem:

Ugyis tolvaj a nevem;

Inkább lopok — hát mint nem,

Legyen igaz a nevem.

Ez a népdal jutott eszembe — olvasván Fadrusz János cikkét az erőszakos magyarokról. Mi magyarok kétségbeesetten védekezünk, hogy nem vagyunk erőszakosok, nem vagyunk sovíniszták, s való igaz, hogy nincs nemzet a világon, a ki a saját országában annyira affektálná az idegen nemzetek sovén érdekeire tekintettel lévő bölcs politikát. Mert aki nem ilyen: az már nálunk mindjárt délibábot kerget. Pedig kétségtelenül meggyőződhattünk már eddig is arról, hogy ez az affektált bölcsesség hozza államunkra a legtöbb nemzeti bajt.

De hát miért is nem vagyunk mi erőszakosak, mikor minden türelmes viselkedésünk dacára mégis csak erőszakos magyaroknak titulálnak bennünket. Bárcsak igaz lenne, — mert ha

*) Ezen a czimen Fadrusz János, a kiváló szobrásztól, inkább művészi szempontból — egy erőteljes cikk jelent meg a „Budapesti Hírlap” december 30-iki számában. Ez a cikk annak közjogi parafrazisa. A nemrég föltűnt kiváló magyar közjogász, Kalmár Antalnak a tollából származik, kinek hatalmas tudásu és nemzeti szellemű könyvének az országos elkobzását nemrég rendelte el a budapesti egészség — felségsértés vádjá miatt. Jelen cikkét, mint érdekes vélemény nyilvánítást közöljük.

igaz lenne: akkor nem iktatnánk törvénybe azt, hogy a német nyelvet mindenféle, alsó és felső fiu- és leányiskoláinkban, hol négy esztendeig, hol nyolcz esztendeig tanítani kell. A világnak egyetlenegy nemzete se győtri kötelezőleg fiait és leányait egy idegen nyelvén k a grammatikájával, a kultúrájával, a szellemével, — csak az erőszakos magyar nemzet ez a jó bolond nemzet.

Négyszáz esztendő óta állami és nemzeti létünk ellen egy örökös, állandó támadás van folyamatban a germánság részéről, s mi ezt a — sokszor csontig ható — támadást úgy háláljuk meg a támadó germán géniusznak, hogy évenként csak az iskolákban százezernél több diákunkba tömjük bele kötelezőleg a német kultúrát. És mig mi, az erőszakos magyarok, így gyújtunk fáklyát a német mivelődésnek a magyar iskolákban: addig az, erőszakos magyarok türik azt hogy a hétezer nemzetiségi iskolában, a magyar állam nyelvét kutyába sem veszik.

Értsük meg jól: kutyába sem veszik. Az összes európai államokban az a tanításnak a főszabálya, hogy az mindenütt az állam nyelvén történjék: csak mi, az erőszakos magyarok helyekedünk arra a botrányos álláspontra,

hogy a nemzetiségi iskolákban a magyar nyelvet is tanítani kell, — holott megfordítva kellene lenni és ezt az „is“-t nem a magyar, hanem az oláh, a szerb, a tót, a német nyelvre kellene alkalmazni. Még ebben az esetben is liberálisan türelmesek lennénk Poroszország, Oroszország, Románia és Szerbia tanítási rendszeréhez képest, amelyországokban az óvodáktól kezdve az egyetemig: nem az állam nyelvén még nyikkanni sem szabad. És csak nekünk, az erőszakos magyaroknak kell megtennünk azt a bolond kivételt, hogy az állam területén lévő iskolákban mindenki azon a nyelven oktathat, amelyiken akar, azt a kultúrát szivhatja be, amelyiket akarja, s úgy szivhatja a magyarság ellen a gyűlöletet, amiképpen az szívének-lelkének csak jól eshetik.

Egészen bizonyos, hogy az oktatásnak ezen perverz rendszere nem található föl Európa egyetlen államában sem. Ha ez nem félreismerése az egységes Magyarország nemzeti hivatásának: akkor nincs félreismerés a nemzeteknek a nemzeti államok konszolidálására törekvő történetében. A magyar állami nyelvnek és kulturának ezt a nemzeti megaláztatását csakis a sziklához lánczolt Prometheusz tűrheti.

Boszniai élményeimből.

(Szöllősy Balázstól.)

Idestova huszonöt esztendeje lesz annak, hogy okkupáltuk Boszniát, bevonultunk oda európai mandátum alapján, nem zenezőval ugyan, mint ez tervezve lett, hanem kemény és makacs ellentállás leküzdése után.

Világszerte kikürtölték, hogy a bevonulás csak ideglenes jellegű, habár a beavattottak már akkor is tudni vélték, hogy a cél: kárpótlás Olaszországért s a rendcsinálás csak ürügy a beavatozásra. Ugy lát-szik, ezeknek volt igazuk, mert még manapság is csináljuk ott a rendet európai mintára, s én azt hiszem, hogy a milliók százaít nem azért fektetjük be ezen természet-től bőven megáldott s reánk nézve még ma is idegen országba, hanem hogy valamikor kamatos-kamattal megtérüljenek.

Mi akik parancsszóra Bosznia legujabb meghódítói lettünk, azt hiszem, bajosan fogunk névtelen hősként szerepelni a világtörténelemben, mert ez a diszes czim, nézetem szerint, csakis azokat illetheti meg, akik hazájok függetlenségeért, szabadságáért

küzdenek és véreznek el — már pedig mi nem ezt tettük, mikor a szegény bosnyákok püföltük azért, mivel ez éppen hazáját, tűzhelyét védelmezte az ellenséges svábok ellen.

Haragudott is a bosnyák a svábra szörnyen-nagyon; az a sok hajmeresztő kegyetlenkedés, a melyeket elfogott bajtársainkon elkövettek, mind e mellett bizonyít. Mit tudta azt a bosnyák, hogy az a sváb nem jószántából alkalmatlankodik neki szuronyral és ágyuval, hanem kénytelen vele jobb érzése ellenében is.

Régi igazság az, hogy néha a körülményektől függ valamelyes dolog kellemes vagy kellemetlen volta. Békében a legtöbb katona rettenetesen ráun a kaszárnyai életre, aminek természetes oka a fegyelem és a hosszú várakozás a régen nékülözött szabadság után; — nem egyszer erős kritika tárgyát képezi a nem épen elsőrendű menázi is. Bezzeg Boszniában nekünk meg kellett elégedni az állandóan szabad ég alatti anyaföld nyujtotta fekhelyyel, az arvizból merített ivóvízzel s a kenyeret helyettesítő penészes prófonttal.

A majdnem elviselhetetlen fáradság, nélkülözés és nyomoruság, továbbá a köz-

vetlen veszedelem folytonos fenforgása több szörösen fokozzák a szülőföld utáni vágyat ez magyarzza meg azt a végtelen örömet, a mit egy hadjárat befejezése után viszontlátott boldog otthon nyujthat a sokat szenvedett harczfinak,

Az ifjukor rendkívül fogékony a benyomások iránt, innen van az, hogy még ma is 24 év után élénk emlékezetemben vannak a Boszniában átélt események, melyekről azon frissiben e lapok hasábjain emlékeztem meg s azonkívül meséltem szóval heteken keresztül engem körülvevő barátainak, akik csupán egy esetben nyilatkoztattak ki, hogy velem szemben Tamások akarnak lenni. Elbeszélem, hogy min akadtak ők fenn.

1878. okt. 6. és 7-ikén volt Boszniában Pecci mellett az utolsó ütközet, melyet a Rhéinländer vezérőrnagy parancsnoksága alatt állott megerősített dandár körülbelöl 8000 ember vívott meg mintegy 4000 bosnyák felkelővel. Rhéinländer azóta szép kariert csinált, mert ma már tábornok s gyalogsági csapat felügyelő, a ki még arról is nevezetes, hogy boldogult Rudolf tróörökösünket, a magyarok lelkes barátját, ő oktatta a katonai tudományokba. Ebbe a

Csuka György, Szabó Gáspár. (Ezen itt említett családok közül többnek a különféle időkből és fejedelmektől származó külön ármálisa is volt, van.)

II. I d e g e n, v a g y j ö v e v é n y n e m e s e k: Jeney István, Illyés Pál, Tóth Gáspár, Kéri Márton, Kónya István. (Ezek bizonyosan, mint pap, vagy más belsőembereként kerültek Hajdunánásra.)

III. S z a b a d o s o k: Serfőző Janos, Debretzenyi István, Zoltány Ferencz, Elekös Gáspár, Varga István, Borbély Mihály, Kállai Mihály, Csorvasi Gergely, Sebestyén András, Kun Miklós, Rékasi László, Pácshó Pál, Sebestyén Pál, Siró József özvegye, Kovács Mihály, Hadházi András, Péter Mihály, Szabó István, Nagy Miklós, Bátsi János, Kanda György, Tuka Pál, Lovasi János, Éles János, Szabó János, Szekeres István, Kerékjártó István, Takács Mihály, Kerékjártó Mihály, Szabó András, Kardos János, Varga István, Takáts György, Kiss György, Nagy Mihály, Kóródi Matyas, Bönyi György, Szücs István, Nagy Pál József, Pántcél István, Szabó István, Rados (?) István, Szabó Miklós, Csekő Mihály, Nagy János, Girus István, Csornai István, Kereki János, H. Szabó Mihály, R. Szabó István, Szabó János, Szabó Pál, Szűts János, Lugosi Mihály, Péntzes András, Pásit János, Alföldi János, Szikszai János.

Hogy azonban ezen 1702-beli összeírás nem teljes, azt bizonyítják Hajdunánás város levéltárában található egykoru jegyzetek, melyek még több más családkról emlékeznek mind a birtokosok, mind a szabadosok rendjéből. Mindamellett e feljegyzések bizonyára így is sokakat érdekelnek ama hajdu családok leszármazói körül, miért is közöltük azt.

Megrovások.

(A debreczeni életből.)

Beszéljünk valamit a köszöneről. — Hogyan üdvözlik egymást az utcán találkozó? Menjünk végig esti hat óraker a Piacz-utcán és figyeljünk. — Szemközt jön egy úriasszony. Egyszerre két köszönet is hallok:

— Csókolom a kezeit!

— Kisztihand nagyságos asszonyom! És ő nagysága kegyes fejbiczezentéssel fogadja az üdvözléseket.

Majd egy tekintélyesebb uriember jön. Mint Ugron Gábor mondaná, a nálánál fiatalabb és kevésbé előkelők illő tisztelettel köszöntik. Jegyezzünk ide néhányat:

— Van szerencsém!

— Alászolgája!

— Jó éjt kívánok!

Igenis, esti hat óraker jó éjt kívánnak a magyar nyelv szellemét nem ismerő urak. Aminthogy éjfél után jó estét mondanak ezek.

Akadnak azután az előkelőséget mimelő urak, akik délben jó reggelt kívánnak, nem szórakozottságból, hanem hogy az érdekesség színében tűnjenek föl. Ők elsőosztályú urak, akiknek a nap délben kezdődik. És még a bohémság álürügyével sem menthetik tévedésüket.

Most két ember párbeszédét figyeljük, egy harmadikról van szó.

— No, X urat alaposan felültették.

— Egyszerűen beugrott. Nagy balek.

— Latta, hogy nézett ki tegnap?

— Nem láttam. Elvoltam utazva.

Csupa sült németség. S ne tessék gondolni, hogy csupán a zilált felekezeti viszonyok közt élő polgártársaink használják. Társaságban, utcán, szórakozó helyeken így beszélnek az emberek s még különben is,

Debreczenben a törzsökös alföldi városbanis, meg van metelyezve a magyar nyelvnek a szelleme.

A köszönetünket szolgáló módon fordítjuk németből. Ritkán hallani már az ilyen üdvözlést:

— Jó napot adj Isten!

— Fogadj Isten!

— Adj Isten jó 'jszakát!

— Nyugodalmat jó 'jszakát!

Nem mondjuk, hogy ezt a magyaros köszönetet ilyen változatlan formájában kellene használni. De a nyegle „kisztihand“, az üres „van és volt szerencsém“ szavaknál mégis csak erőteljesebb, szebb és kifejezőbb a „jó reggelt“, „jó napot“, „jó estét“ és „jó éjszakát“ vagy „jó 'jczakát.“ Az olasz, a francia és az angol is így köszön — a maga nyelvén.

Debreczen vagyunk s magyaroknak ismer bennünket az ország. Az idegen, ha végignézi az üzleti czégeket, lehetetlen, hogy meg ne ütközzék. Nem hánytorgatjuk föl a kereskedők egy részének idegen hangzásu nevét. Elvégre az erőszakos magyarosításnál többet ér a csöndes idegen szerűség, mely szívében magyarnak vallja magát.

A czégtáblák magyarsága ellenben sok helyt botránys. Talán a czimfestők hibája ez, talán a megrendelőké, de mindenesetre sokaknak hibás nyelvérzékére és romlott magyarságára mutat. Hemzsegnek a czég fölírásokon az ilyen kifejezések; „Nagybani és kicsinyheni eladás.“ — „Alapítatott.“ (Az első dupla t helyett szimpla t betű.) — „Okkasio.“ (Ez a rémszó voltaképp a latin occasio akar lenni, mely alkalmat s átvitt értelemben alkalmi vételt jelent. Kereskedőink magyar és latin keverékkel írják, ahelyett hogy vagy tisztán latinul, vagy magyarul (okkázio) írják.)

Az utca nyelve legyen zamatosan magyar. Különösen a nőknek kellene megszívlelni ezt a mondást. A mi asszonyaink és leányeink — nem nagy kivétellel — erős hadilábon állanak a magyaros szóés mondatkötéssel. S ennek oka talán az, hogy tulsok idegen és fordított könyvet, ujságot olvasnak. Ezért koldul a magyar irodalom, a honi sajtó és a nemzeti szellem. Nincs önbizalmunk, nem becsüljük meg a vérünkbeli való tehetséget és futkosunk a más szekere után, mely nem vesz föl bennünket.

Ióta.

Debreczeni kistükör.

(Kovács József polgármester.)

A tisztújítási győzelem előtt az egyik ujság mindenképpen sajnálkozott Kovács József fölött. Ebben a polgári városban még azt is kisebbitésére igyekezett írni ez az ujság, hogy „egyszerű szülők“től származott.

Talán biborban született az a cikkiró, hogy ennyire lenézi az egyszerű szülőket, kikre vonatkozólag éppen lapunk mai számában olvashattok érdekes írást. Ez az összeírás 1702-ből sorolja föl a nánási nemes hajdu, birtokos családfőket és szabadosokat; noha ez a régi névsor fogyatékos, mindamellett az 1702-ben összeírt nánási hajdu nemes és birtokos családfők névsorában ott olvashatni polgármesterünk őseinek a nevét is.

Már pedig hajdu embernek még nem igen volt oka szégyenkedni az ősei és az őstörténete miatt. A nemzeti szabadság, a református hit áldozatkész, bátor katonái voltak a hajduk. Kard, mint eke egyenlőképpen illett és aratott a markokban; sőt a mestergerendák fölé dugva szentkönyvünk is minden hajlékban található volt.

Nánási Kovács József debreczeni polgármester is ilyen buzgó református, halálig hű független magyar hajdu családból származik. Midőn a debreczeni polgárság ötlet vezéréül választotta: a maga fajtájából választotta ki az érdemest.

Ezt a szelid fehér térfiut a debreczeni kistükör hízlekedés nélkül mutathatja be érdemesnek. Rokonszenvet, bizalmat gerjeszt már a természetes, nemes megjelenése. Az elveknek az egyenes útján haladván: a mocsárba tévelygőknek sáros csapkodásai nem tapadnak a jelleméhez. Jelleme is oly szeplőtlen tiszta, bizalmat gerjesztő, mint kékszemének derült, nyílt, mosolygós tekintete, melyet kába lidércz-lángok nem tévesztenek meg, nem huznak félre a kitűzött célaktól, e város boldogításának céljától, e város zilált ügyeinek a rendezésére való törekvésektől.

A debreczeni kollegiomi diákszoba egykori hitbuzgó, tanulmányaiban lelkiösmeretes és tehetséges sugár, délczeg tanulója míg az életutat meghaladta mai fényes és nagyfelelősségű állásáig, az életküzdéseknek gazdag tapasztalatai sajátította el és független létalapot teremtett magának. Midőn tehát a polgárság jobblétéért a küzdésre szánta magát, bizodalommal viseltethetünk iránta és a város üdvét czélozó törekvéseinek előmozdításában pártoskodás nélkül köteles őt támogatni minden városát szerető hű polgár.

Terhes az ő hivatása. Azonban kitartása, lelkiösmeretessége, jellem tulajdonságai, szellemképessége, tettvágya, megközelíthetlensége, fáradhatatlan munkabírása a figyelmes jóindulattal párosultan győzni fognak a nehézségek fölött; mert a debreczeni ősi magyar kálvinista kollegium diákszobáiból nem kerülnek ki ingoványos lelkek. És saját föld, faj, szabadság, hitszerető dolgos fajtámat ösmervén, hiszem, hogy nánási Kovács József polgármester református hajdu alakját, erényeit, képességeit nem mutatta be hamis színekkel a debreczeni kistükör.

Szabad Hajdu.

Idegen költökhöz!

Könnyü nektek, szabad honnak,
Szabad népnek, dalosi!
Könnyü nektek, diesőségről
Mámoros dalt mondani!

Égre törtök, mint a pálma.
A mely buja földbe' nőtt.
A nemzetnek nagy szivéből
Nyertek ihletet: erőt!

Amde nehéz, nekünk, kiknek
Koldus és rab nemzetünk!
Egyik dalban átkot mondunk,
A másikban könyezünk!

Költészetünk, atok és köny.
A mig megássák sirunk:
Lent a szolgaföldben pedig
Elfeledve porladunk!

(Budapest.)

Rátkey László.

NAPI HIREK.

A közigazgatás egyszerűsítése.

Vármegyénél, városnál ugyancsak megvannak akadva a közigazgatás egyszerűsítésének a végrehajtásával. Országszerte egyhangulag konstatálják már is, hogy a beállítandó új rendszer teljesen felforgatja a régi állapotokat s a helyett, hogy a közigazgatás eddigi ügymenetét egyszerűsítene még jobban összekomplikálja s sokkal több munkát fog adni a közigazgatásnak, mint eddig volt. A többek közt ime egy egyszerű, példa, a melyből mindenki igen könnyen meggyőződhetik állításunk valódiságáról. Eddig, ha egy községből 10—20 embernek is került a dolga a vármegyeházára, azokat elintézés után egyszerűen a kiadóban bepakolták egy nagy borítékba s visszaküldték a jegyzőnek, vagy bírónak, kézbesítés végett. Most az új rendszer szerint minden egyes darabot külön kell borítékba tenni és külön kell megcímezni. ez az eljárás eltekintve, hogy nagyobb kiadással is fog járni, roppant megszorítja a kiadó személyzet munkáját. úgy hogy mindenütt újabb segédszemélyzetet kell majd beállítani. Ez csak egy miséria, de mint a közigazgatási tisztviselőktől halljuk, van száz is, s ha sürgős revízió alá nem veszik a közigazgatás egyszerűsítését, egy év leforgása alatt annyi zavart és túlköltekezést fog előidézni, hogy bajosan fog reá még Széll Kálmán gyógyító formulát is találni.

Ki akar jól mulatni?

Az ne felejtkezék el január 17-éről. Akkor tartja a **Függetlenségi kör** szokásos téli mulatságát a Bika dísztermében, mikor is a Magyar testvérek zenéje mellett kiváló-kiviradtig mulathat az, ki az igazi, hamisítatlan magyaros mulatságot szereti. Debreczen ifjai és leányai készüljete!

Sipuluszi felköszöntő.

A Petőfitársaság nagy gyűlése után az István szállóban áldomáoztak a jeles társaság tagjai és vendégei. Ez áldomáson Sipulusz (Rákosi Viktor) mondotta a második köszöntő beszédet, A nagy derűtséget keltett Sipuluszi felköszöntőnek ez volt a magva: „elsősben a vidéki irodalmi társaságok küldötteit, másodsorban pedig a társaság új tagjait: Szávay Gyulát, Kabos Edét és Zempléni Árpádot éltette. Mindnyájukat szeretettel üdvözlö, még Zempléni is, a kire nem szavazott, de nem is ígerte meg neki. Kívánja, hogy az új tagok váltsák be ígéreteiket, és reméli, hogy Zempléni a dus hajából

adni fog Szávaynak; a kinek ez égi adományból nem tulságosan sok jutott.“ Nagyon józti volt a Szávay Gyula pohárköszöntője is, a ki megköszönvén társai nevében a választást, pajkos humorral jellemezte Kabos, Zempléni és az ő saját irodalmi munkásságát.

Meghívás.

A következő sorok közlésére kértünk fel: A „Polgári kör“ bál rendező bizottságának t. tagjait felkérem hogy f. hó 10 én Szombaton d. u. 5 órakor az egylet helyiségében lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Oláh Károly b. b. elnök.

A nyiregházi Bessenyei-kör

egyik legtevékenyebb művelődési egyesülete a vidéknek. Irodalmat, zenét fényes sikerekkel népszerűsít és művel. Most legközelebb f. hó 10-dikén este 8 órakor is estét rendez a Korona-szálló dísztermében. Ezen estének is oly fényes, válogatott a műsora, melyet ritkán élvezhetni bárhol. E műsor a következő: 1. A magyar zenéről. Irta és fölvássa: dr. Vietórisz József. 2. a) Magyar dal. Nagy betét a Denevérből. b) Coloratur ária. Énekli: Szoyer Ilonka urhölgy, a m. kir. Opera művésznője. Zongorán kíséri: Krisztinkovich Béla. 3. Magyar zeneművek. Zongorán előadja: Krisztinkovich Béla. 4. a) Dal a „Primadonnak“ c. operettből. Irta: Mäder Raul. b) Magyar népdalok. Énekli: Szoyer Ilonka urhölgy. Zongorán kíséri: Krisztinkovich Béla. 5. a) Magyar dalok. b) Kurucz dalok. Czimbalomra átirta és előadja: Popini Nándor. 6. a) Bordal a Szép Galathae c. operettből. Irta: Suppé Ferencz. b) Staccato-részlet. Énekli: Szoyer Ilonka urhölgy. Zongorán kíséri: Krisztinkovich Béla. Gratulálunk a Bessenyei-kör vezetőinek.

A Czingi esete.

Czingit, a karesu Czingit sokan ismerik Debreczenben is. Hisz a Czingi névhez is itt Debreczenben jutott ez az akkor még nyurga, süldő, de igen-igen rokonszenves színész, névszerint jó Szendrei Miska, kispipás Kemény János barátunknak is kedves komaja. Ma már azonban Czingi termetre is, hivatalra is tekintélyes ur. Termete után hamarebb nevezhetjük „Pohi, vagy „Pohos“-nak, hivatala után pedig „Nagyságos direktor ur.“ Még pedig igen előkelő és fényes színháznak, a pozsonyi színháznak és társulatnak a becsült igazgatója Szendrei (Czingi) Miska, ki a páholyaiban gyakorta főhercegeket, főhercegnőket is tisztelhet, a mágus hadakat nem is említve. Éppen ilyen főhercegi látogatás alkalmával történt meg a mi derék Czinginkkel a következő józti, de csiklandós eset. — Ugyanis Maria Anna főhercegnő és vőlegénye Illés, pármái herceg tiszteletére gróf Zichy Géza „Alár“ című darabját adtak a múlt héten a pozsonyi színházban. Előkelő fényes főúri társaság gyűlt össze ez alkalomra előadásra s nagy tömeg várakozott a színház foyerjában a főúri vendégek megérkezésére. Szendrey igazgató frakkban, fehér nyakkendővel izgatottan járkált a páholy feljáró előtt, hogy főhercegi vendégeit fogadhassa. Pont hét órakor rohogott a színház elé az első udvari fogat, melyből ezredesi egyenruhában Frigyes főherceg lépett ki. A főherceg nyájasan köszönve kérdezte meg a direktortól, hogy megkezdődött-e már az előadás. — Nem, Herr Oberst — válaszolt röviden a direktor s azzal engedte tovább menni a főherceget, hogy fogadhassa a pármái herceget s menyasszonyát. Szünet közben kíváncsian nézegette látesővén az udvari

páholy vendégeit a direktor. „Vajjon ki lehet az ezredes, aki az imént megszólított?“ — kérdezte szomszédjától. — Valószínűleg báró Rónay, a főherceg hadsegéde — volt rá a válasz. Később ismét találkozott a direktor az ezredessel, akit most állandóan bárónak szólított. Előadás után azután megtudta Szendrey, hogy a báró és ezredes tulajdonképpen Frigyes főherceg, aki hónapok óta páholy-bérlője a színháznak.

Egy székely ifju köszönete.

Németh András nagy vegdélősnök és társának mond köszönetet ez uton a collegium egyik derék székelyfi tanulója, Kassay F. István jogász, kit Németh András készsége folytán, a Székely Egyesület negyven korona adományban részesített. Ugyanis Németh András a székely este alkalmával a Bika díszterméért fizetett és járandós bérösszegeből negyven koronát engedett vissza a Székely Egyesületnek a collegiumban tanuló székely diák javára. Ezen nemes adományra vonatkozólag a következő sorokat vettük a székely diaktól. Nyilvános köszönet negyven koronáról, mely összeget a debreczeni Székely Egyesülettől, mint Németh András és Társa szives adományát mai napon felvettem. Debreczen 1903. jan. 8. Kassay F. István, joghalgató.

A debreczeni állategészségügyi körzetek és a kiegyezés.

Minden fohászunknak a vége oda fakad ki, hogy mégis hunczut a német. Nem ok nélkül dicsérjük így az osztrákot, mellyel való káros viszonyunk még Debreczen belső életére és rendezkedésére is hatással van. — Közismert dolog, hogy a debreczeni gazdáknak régi óhaja teljesült akkor, mikor a várost állategészségügyi körzetekre osztották be, a mit a miniszter is jóváhagyott. A tanács, hogy ezt a kiváló jelentőségű és nagy horderejű intézményt mielőbb életbeléptethesse, igyekezett megtenni minden szükséges intézkedést. Kijelölte a körzeteket, térképeket készíttetett a beosztásról, a jelzőtáblákat felállította és mindezeket végezvén, értesítette a minisztert is, egyideűleg kérelmezvén, — hogy engedélyezze a körzeteknek mielőbbi életbelépését. Nehezen és türelmetlenül várták már a miniszter döntését úgy a tanács, mint az érdekelt debreczeni gazdak, mig végre az ma csakugyan le is érkezett, de öröm helyett lehangoztságot idézett elő a miniszter válasza, mert a miniszter értesítése szerint az állategészségügyi körzetek életbeléptetését ezidőszert nem engedélyezheti. Most következik a forró kása. Miért? Azért mert a kiegyezés ügye még véglegesen nincs elintézve, már pedig a körzetek felállítása összefüggésben van a kiegyezés kérdésével. . . . A debreczeni polgárok is elmondhatják erre a miniszteri válaszra: „Verd meg Isten azt a papot, mely minket az osztrákkal párbaba adott.“

Az izr. nőegylet álarczosbálja.

Az izr. nőegylet elnöksége tegnap tartotta utolsó bárendező ülését, melyen a

szombati álarczosbál teljes programját megállapította. A multság a dominók, jelmezes hölgyek és urak felvonulásával kezdődik. Ez a díszes bevonulás kilencz órakor lesz s a rendezőség éppen ezért kéri az álarczos és jelmezes hölgyeket, hogy félkilenczkor gyűljenek össze a Bika cukrászdájában. A menetet itt dr. Berger Andor fogja elrendezni. Felvonulás után kezd működni a szerencsekerék. Ötszáz kerékbe dobott szám közül a nyolczvan elsőnek kihuzott fog nyerni. Egy szám ára 40 fillér. Ezután gördül fel a Tarka szinpad függőnye. A műkedvelők előadása körülbelül másfél óráig tart. Az alkalmi ujságot dominók és jelmezes hölgyek árúsítják, egy példány ára 40 fillér. A sátrakban dominók fognak árúsítani pezsgőt, kávét, cukrosvizet, szivart és csemegéket. Éjfél előtt demaszkirozás és a tánc kezdete. A muzsikát Ráczy Károly zenekara adja. — Az izr. nőegylet álarczosbálja tehát a programból kitetszőleg: nemcsak időben, de siker tekintetében is egyike lesz a farsang legfényesebb multságának.

Megtagadott segélyezés.

A debreczeni ipartestület 6000 korona segélyt kért a várostól. A közgyűlés az az indokolással, hogy a város jelenlegi anyagi viszonyai nem engedik meg a segélyezést, a kérelmet megtagadta. Az ipartestület a közgyűlés ezen határozatát megfellebbezte a belügyminiszterhez.

Az adóbehajtás ellenőrzése.

A pénzügyigazgatóság értesítette a városi tanácsot, hogy az idei 1903 év tartamára az adóbehajtások ellenőrzésének teljesítésével Jóna Mihály p. ü. segédtitkárt bízta meg. A tanács Kovács József polgármester elnöklésével tartott délelőtti ülésén tudomásul vette a pénzügyigazgatóság értesítését, egyidejűleg azonban felhívta a pénzügyigazgatóságot, utasítsa Jóna Mihály segédtitkárt, hogy esetről esetre, ha a városi adóhivatalban vizsgálatot akar tartani, a vizsgálat megkezdése előtt ezen szándékát személyesen jelentse be a polgármesternél.

A katonai csapatkórház építése és a főispán.

Debreczen városa a kaszárnyák építése alkalmával kötelezettséget vállalt arra nézve is, hogy megfelelő csapatkórházat építtet a katonaság részére. — Erre különben a beszállásolási törvény is kötelezi a várost, mely azt mondja, ha a legénység száma 500 főnél nagyobb, a város köteles csapatkórházat építeni. A városi közgyűlés, mikor a nagykölcson t épen a nagyobb építkezések foganatosítására felvette, kimondotta a csapatkórház építését és erre a célra 160.000 koronát meg is szavazott. A csapatkórház építése azonban mi okból, mi okból nem (?) elmaradt és a közgyűlés által e célra megszavazott 160.000 koronát is a régi rendszer gazdálkodása szerint más célra költötték el. A katonai hatóság azonban nem feledkezett meg a csapatkórház építéséről. Több ízben sürgette a várost kötelezettségének teljesítésére. Több ízben tárgyaltak is ez ügyben a tanács megbízottai a katonai hatóság kiküldöttjeivel és a tárgyalá-

soknak eredménye volt az az előterjesztés, melyet a tanács a múlt évi október havi közgyűlés elé terjesztett. A tanács ugyanis azt javasolta a közgyűlésnek, hogy a csapatkórház részére kijelölt területet díjtalanul engedje át és bizza meg a tanácsot, tegyen előterjesztést, miután a nagykölcsonból e célra megszavazott 160.000 koronát más célra használták fel, miből fedezi a város a kórház építési költségeit? Az októberi közgyűlés azonban nem fogadta el a tanács előterjesztését. Három szótöbbséggel kimondotta; hogy nem épít csapatkórházat és e célra semmiféle területet nem enged át. A közgyűlésnek eme határozatát, mint törvénybeütközött fellebbezte a belügyminiszterhez Puky Gyula főispán. Fellebbezésében hivatkozik a beszállásolási törvényre, mely kötelezi a várost csapatkórház építésére. A főispán fellebbezésében arra kéri a belügyminisztert, ne hagyja jóvá a közgyűlés határozatát, hanem utasítsa a várost új határozathozatalra. A miniszter ez ügyben leirt a városhoz. Még nem döntött a fellebbezés ügyében, mert szüksége van arra a régebbi közgyűlési határozatra, melyben az foglaltatik, hogy a város a nagy kölcsonból 160000 koronát csakugyan megszavazott a csapatkórház építésére. A közgyűlésnek eme határozatát másolatban ma terjesztették fel a miniszterhez. A városházán érdeklődéssel várják, hogyan dönt a belügyminiszter a főispán fellebbezésében.

A „Polgári kör“

f. hó 25-én tartandó báljára nagyban folynak az előkészületek. Ezer darab meghívó lett szétküldve, de könnyen megtörténhetett, hogy illetékes egyének tévedésből még nem kaptak meghívót; felkéretnek tehát azok, kik meghívóra igényt tartanak, sziveskedjenek a „Polgári kör“ hivatalos helyiségében személyesen vagy jelentkezni. A rendezőség.

Debreczeni csendőrfőhadnagy a király őrizetében.

Szép, de felelősségteljes kitüntetés éri a daliás, népszerű debreczeni csendőrfőhadnagyot, Borhy Sándort. — A király őrizetére rendelt gödöllői csendőrkülönítmény parancsnoka Borhy főhadnagy lesz. Mint Budapestről írják, a király február havában négy heti tartózkodásra Budapestre érkezik és a budai királyi várból többször rándul ki Gödöllőre vadászni, azért február elsejére Borhy főhadnagy parancsnoksága alatt hatvan csendőrt őszpontosítanak Gödöllőre. Két év óta, a király óhajására, magyar csendőrök teljesítik az őrszolgálatokat.

A Meteor.

Vozáry Pál kir. főmérnök Szegeden, a ki Meteor néven egy hónapra előre időjós-
lást szokott közzétenni, a mely többé ke-

vésbé bevált, Meteor ezimel hetekint megjelenő szaklapot indít. Az időjósulásban új rendszert követ. Azt mondja: a hőforrasa a nap, ehát attól függ az időjárás, milyen tüzzel érkeznek le a földre a nap-sugarak. Szerinte a napfoltok idézik elő a változást az időjárásban. Január hónapról ezt jelenti Vozáry: A már múlt hónapban említett napfolt csakugyan megjelent a napon, a mi kétségtelenné teszi, hogy kitörések fordultak elő a napon. — Ezeket még eddig biztosan nem lehetett kiszámítani s így az általuk okozott zavar az időjárásban előre nem jelezhető, mert ha a kitörések jó melegvezető gázokat löveltek ki, a mi légkörünk is fölmelegszik, rossz melegvezetőknél azonban nem. Jelenleg az előbbi eset állott be, így az alapján véve hideg jellegű csomópontok nem érvényesülhettek, mindössze erős esőzést hoztak. A napfolt 2—3 nap múlva átfordul; úgy lehet, hogy a jobb melegvezető gázokat is magával viszi és a 10-iki csomópont hatása alatt az eltolt hideg idő már beáll. E hónapban még téli hideg idők lesz.

Hírek a nagyvilágból.

A Sziámi trónörökös szerelmes levelei.

A ferde, de villogozemű, pergamenarczu fiatal sziámi trónörökös a legújabb divatnak hódolva, szintén a polgári rendből választotta szerelmesét, de pórul járt vele. Angliában beleszeretett Maybelle Gillmann amerikai operaénekesnőbe és állítólag nőül is akarta venni, de a trónörökös atyja közbelépése folytán elállt a messzalianstól. Miss Gillman ezután visszautazott Amerikába és most hét amerikai lap nagy szenzációként leközölte azokat a szerelmes leveleket, a melyeket a trónörökös írt a leányhoz, és melyeket ez reklámot hajhászva, sajátkezűleg adott át a hét amerikai ujságíróknak. — Ezek után már aligha lesz kedve a fiatal trónörökösnek irásban adni szerelmét, mert a „szó repül, de az irás marad. —

Napilap a tengeren. A londoni „Daily Telegraph“ írja, hogy az Angolország és New-York közt közlekedő gyorshajók egyikén legközelebb próbaképpen napilapot fognak szerkeszteni az utasok számára. A tavoratokat, amelyek a világ összes eseményeiről be fognak számolni a nagy uton a közönségnek, Marconi készülékével a drótnélküli táviróval fogják eljuttatni a hajóra a Cornwall mellett levő Marconi féle állomásról. —

Rablók a delhi muzeumban. Az indiai Delhi városában lefolyt fenyves koronázó ünnepségnek volt, mint most kiderül, egy fölöt-
tebb kellemetlen epizódja is; néhány vakmerő ember el akarta lopni az indiai koronagyémántokat, a melyek a delhi muzeumban vannak. Nehány benszülött csavargó a koronázási ünnepség alatt belopózott a delhi szépművészeti muzeumba és el akarta lopni a koronázási ékszereket, a melyeknek értéke körülbelül hét millióra tehető. A rablók támadólag léptek föl, már hatalmukba is kéri-
tették a kincseket, de az örök fegyverre kaptak és véres küzdelem után sikerült a kincseket visszaszerezni s biztos helyre vinni. A muzeum mostani kiállítását körülbelül 1 év alatt gyűjtötték össze. —

Tolsztoj nagybeteg. Az ősz poétáról napok óta igen aggasztó hírek kerülnek forgalomba, amelyek között majdnem határozottsággal azt is rebesgetik, hogy Tolsztoj gróf haldoklik, bár ezt megbízható helyről nem is erősítették meg. **40 millió hamis dollár.** A new-yorki kereskedelmi kamara ülésén a kamara pénzügyi bizottságának egyik tagja kimutatást terjesztett a kamara elé, amelyből kiténik, hogy az Egyesült-Államokban 80 millió ezüst dolláros van forgalomban és ebből legalább 40 millió hamisított.

A „Karikás“ élcslap

mai száma érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Előfizetési ára negyedévre 1 kor. 25 fillér, egyes szám 10 fillér.

Debreczeni rövid hírek.

— **Ezüst menyegző.** Deutsch Ignác a „Hungária“ kávéház népszerű főpinczére tegnap ünnepelte meg családi körben házasságának 25 éves évfordulóját. — **Hamis egy forintosok.** Ujabban ismét hamis egyforintosok kerültek Debreczenben forgalomba: Egy budapesti kereskedő Weiszmann Márton a vasuti pénztárnál fizetett egy ilyen hamis egyforintossal. Természetes védekeztet alkott a tudomása lett volna a forint hamis voltáról. Daczára ennek a rendőrség jegyzőkönyvet vett fel az esetről, Megemlítjük, hogy a hamis egyforintosok igen sikerült utánzatok. — **A kéményseprők szabályrendelete.** Hajdúvármegye szabályrendeletet alkotott a kéményseprési iparról. A belügyminiszter a szabályrendeletet jóváhagyta és erről tegnap értesítette az alispant. — **Bizottsági tagok számának szaporítása a megyében.** Hajduböszörmény város arra kérte a belügyminisztert, hogy rendelje el Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságában a tagok számának 240 ról 300-ra való felemelését. A belügyminiszter teljesíthetőnek véli a kérelmet, de csak az 1904-ik év végével. — **Hajdumegye és az E. K. E.** Hajdumegye 200 kor. belépett az E. K. E. alapító tagjai sorába. **Hivatalos órák a megyénél.** A közigazgatási ügyvitel egyszerűsítése alapján a belügyminiszter leiratot intézett Hajdúvármegyéhez, melyben szabályozza a megyei hatóságok hivatalos óráit. E rendelet szerint a hivatalos órák ezek: május 1-től október 1-ig délelőtt 8-12, délután 3-5 óráig, a többi hónapokban délelőtt 9-12, délután 2-5 óráig. Naponta tehát hat órát dolgoznak hivatalosan a megye tisztviselői.

SZINHÁZ.

Műsor:

Jan. 8. csütörtökön: Rip van Winkle. Daljáték. „A“ bérlet.

Jan. 9. pénteken: A doktor ur, bohózat. Először „B“ bérlet

Jan. 10. szombaton: A doktor ur, bohózat „C“ bérlet.

Január 11-én vasárnap délután Csókon szerzett vőlegény, énekes bohózat. Este, Ujházi Ede felleptével Egy párisi regény színmű.

Színházi hírek.

Pénteken ismét magyar szerző darabjának lesz a premierje színpadunkon, színpadunkra kerül először „A doktor ur“ című 3 felvonásos bohózat, írta Molnár Ferencz. A bohózat szereposztása a következő:

Dr. Sárkány — Sebestyén Géza, Pursir — Krémer Jenő, Sárkányné — Hahnel Aranka, Lenke — Csige Ilonka, Csathó — Pataki Béla, Cseresnyés — Nagy Dezső, Bertalan — Virágháty Lajos, Marosine — Havasi Szidi, Az igazgató — Szalay Károly, Földrajztanár — Szilágyi Aladár, Szobaleány — Székely Anna.

Vasárnap délután a nagy sikert aratott énekes bohózat a „Csókon szerzett vőlegény“ kerül színpadunkra felhelyezéssel.

Vasárnap este Ujházy Ede vendégfelleptével „Egy párisi regény“ című színmű kerül színpadunkra, melyre az utalványjegyek nem lesznek érvényesek.

A csókról.

Írta: **Sporzon Pál.**

A most következő csókokat azért soroltam egy külön csoportba, mivel már nem tartoznak kivátólag az i'jukor birodalmához, hanem jönnek mennek az élet különböző szakaszaiban.

Ilyen az ismert „bucsucsök“ és „viszontlátási“ csók.

Az utóbbival szomszéd a kibékülés engesztelő csókja. Szerelmeseknél, fiatal házasságnál gyakori jelenség.

Ide tartozik a „ébresztő“ csók is, melylyel a kedvesét édes álomból boldog valóra ébresztik.

Kiegészíthetjük ezen csoportot még a gyengéd szülők, a szerető testvérek, a jó rokonok, a kedves kartársak, a hű barátok öszinté, — s a hálás gyermekek kegyeletes csókjaival.

Ha eddig a valódi, három-próbás csókokat mutathattam be: lesz szerencsém, a most következő csoportban, afféle t'imi arany csókokat vezetni elő.

Ilyen, első sorban a „színpadi“ csók, melyet méltán „színeli“ csóknak is nevezhetünk. Kivételt képeznek néha a műkedvelői színpadokon osztogatott „színi“ csókok, — amelyek között (mondják) „reális“ csóknak beválók is szoktak közbecsuszni.

Okvetlen a talmi félékhez tartozik az álomban kapott csók, mely még a dróton küldött csóknál is kevesebbet ér.

Hát a „czigány csókot ismerik-e? Ugy-e kíváncsiak ezen csókra; bár bizonyára nem kérnek belőle. Ime tehát lerajzolom:

A poros országuton robogó kocsit után lóhalálában fut három barna purdó — összesen egy rongyos nadragban. „Nagyságos, tekintetes — csókolom a kinyes kezét, lábát — eeegy krajczárkát!“ Így kiáltva futnak, czigány-kereket vetnek, majd meg földhöz vágják magukat — mohón csókolgatva a poros utat. — Im, ez a rajkók krajczáros csókja.

Ennél modernebb, de a talminál is könnyebb: az üres „frázisos“ csók: aminőt uton-utfelelen olcsón vesztegetnek, mondva: „csókollak“, „csókolom a kezét“, adja át „kézcsókomat“ stb.

Teljeség kedvéért megemlítem itt még a „jelzett“ vagy „távolról-vetett“ csókot, — mely üresnek ugyan elég üres; de mégsem egészen „ohne“, — más t. i. akkor nem értéknélküli, ha ismert ablakból, ismert kis kacsó szórja felénk.

Nem végeznék, ha a csók-csoportnak összes reprezentánsait méltón akarnám elővezetni, azért csak a főbbeket fogom röviden jellemezni.

Rajna melléken divik a „szilveszteri“ szabad csók. Az újévet bevaró kedélyes társaság szilveszter-esti 12 órakor egymásnak boldog-újévet kívánván — nemcsak vígan koccintanak, hanem fesztelenül csókot is vált: ki egyet — ki többet: azok legtöbbet — kik máskor csak pedacok utána.

Szent Oroszországban, a husvét nagy ünnep reggelén, ezen üdvözlés kíséretében „feltamadott Üdvöztünk!“ boldog-boldogtalan egymás nyakába borulva csókolóznak.

Ez a két fajta tehát „alkalmi“ szabad csók. Spanyolhonban, újév napján, az ország nagyjai, a főméltóságai — a legfényesebb udvari pompa közepette — kézcsókra bocsátatnak a koronásfőhöz. Ez aztán igazi „etiquette“ csók.

Hódolatból megcsókolják a hatalmasok ruhaszegélyét — a püspök gyűrűjét, — a pápa papucsát.

Isten szolgája megcsókolja az oltárt, a misekönyvet, a buzdó hívó a szent ereklyét; az ájtatos anyóka ima könyvének összes

képeit s olvasójának minden vastagabb gombját.

A koronás-fő megcsókolja — a husvét lábmosás után — az öregek lábait a királyok-királya előtti mély alázatának megható jeléül.

A szent-földre zarándokló keresztény — Jeruzsálem láttára — örömkönyveket ír s leborulva forrón csókolja ama földet, hol Üdvöztünk szüületét, tanított és szenvedett.

Pygmálon cyprusi király — szabad óráiban — képfaragással, szobrászattal is foglalkozott. Ez a bohó egyik szobra irán oly forró szerelemre gyuladt, hogy — forró csókjaival életre ébresztte a márványt!

Ez már aztán igazi „csodatevő“-csók, ha a dolog ugyancsak így történt vala:

Angliában a hóhér — mielőtt szomorú tisztelettel teljesítene — megcsókolja áldozatát: annak jeleül, hogy amit művelni fog, nem önszántából teendő.

Végezetül említem a drámai jellegű leghírhedtebb csókot, mely a történelemnek új korszakot, az emberiségnek új irányt, a világnak új alapot adott — s ez: Judás „áruló“-csókja volt!

— Vége. —

Borsos történet.

(A berlini finom erkölcsök.)

Berlinnek, a Spree-menti erkölcsös metropolisnak Szilveszter éjszakája óriási botrányt hozott, amiről csak most kezd lehullni a lepel, a berlini „Börsen-Courir“-nak levelében panaszozzák el a dolgot.

A skandalum a berlini Philharmonában történt, hol Szilveszter éjszakáján egy csomó korhelyen kívül egy csomó tisztelnyárspolgári familia is mulatozott. Reggel két óra felé járt az idő, új esztendőre, amikor a teremhen véget ért a polonaise. A tánczos párok még lihegtek, arcuk langolt és a nők közelebb simultak gavalierjaikhoz. Egyszerre valami különös aramat támadt a teremben és mindenkit magával sodort.

A terem közepén lévő nagy csillár alatt a férfiak erős, attörhetetlen gyűrűt alkottak és körülfogták a csipkés, habos ruhájú, piruló hölgyeket. Így övezhettek régen a berkekben a szatirok a nimfákat. Valamelyik modern Dionizosznak, akinek homlokát borostyankoszoru helyett mámorvejtéke övezte, hirtelen örvöngő ötlete támadt és az ittas tömeg egyszerre megértette, hogy mit akar. Talán szólnia sem kellett. A levegőbe egy nő röppent fel a férfiak erős karján és szőke feje zenitjéhez pompásan illett muszlinos, habos, fehér rokolyájának, meg hőselyem topanjának nadirja.

Pár perc múlva a helyzet megváltozott. A nadir volt fenn, a zenit pedig lenn. A zene halkán fuvolózott, a szemek kime, redtek és a sokaságon megdöbbenő ámulás vett erőt. Talán egy pilla sem rebbent meg. Mert a látvány gyorsan véget ért. A szenzációból azonban nem volt elég. A lihegő tömeg cirkuszt követelt. És a férfiak erős karjain megint a levegőbe szökken a nagy hölgy. Így folyt egész reggelig a nagy leleplezés. A rendőrség nem lépett közbe, nem tudott semmit, nem is sejtette, mert a Philharmonia egész előkelő hely. Ez Berlin legfrissebb botránya, amihez csatlakoztak az utczán történt jelenetek.

Erről más lapok mondanak el egyet-mást szinte sugdosva. Az utczán is szatirok jártak és többi közt az Unter den Lindenen megalkották a Phryné törvényszékét. Egy

hölgyet körülvettek és arra kényszerítettek, hogy a bírák ítéletozása kedvéért vesse le összes argumentumait. Phryné ott állt a téli éjszakában és aztán beszökött egy kocsiba, amely úgy vette körül őt, mint a kagyló Vénusz Anadiomenét. Így mulattak az erkölcsös németek fővárosában Sylveszter éjszakáján.

Sport.

Szemere Miklós vivó- és lövőversenye.

A vivó és lövő sport fellendítésére Szemere Miklós országgyűlési képviselő a múlt évben indvaleműleg 10.000 kor. ösztöndíjat és két tiszteletdíjat adott a Budapesti Egyetemi Athletikai Klubnak oly célból, hogy abból egy vivó és czéllövőversenyt rendezzen. Szemerének a két 5000 koronás díjjal az volt a célja, hogy az ifjúságot a vivás és czéllövés nemes sportjának fokozottabb művelésére buzdítsa s épp azért a most széküldött versenyproponciók értelmében csak olyan versenyzők vehetnek részt a mérkőzésben, akik 1880. január 1-je óta születettek, tehát még nem töltöttek be 24 ik életévüket. A versenyfeltételek ezek:

1. Versenyvivás, 5000 korona ösztöndíjas tiszteletdíj kardvivóknak, adja Szemere Miklós 1903. május havában Budapesten. Részt vehet bárki, aki 1880. január 1-je óta született és a becsület ellen soha nem vétett. Vivómesterek és preveaux-k nem pályázhatnak. A vivás Keresztessy-fele rendes magyar vivókardokkal fog végbemenni. Mintákkal Szemere Miklós fog szolgálni. Nevezési határidő 1903. április 15. Tét fejenként 20 korona. A tétek kétharmadát a második, egyharmadát a harmadik legjobb vivó kapja.

Aki pénzdíjra nem pályázik, ha győz, műtárgyat kap emlékül, A tiszteletdíj aranyérem a győztesnek, ezüst a helyezetteknek, bronz a résztvevőknek. A zsűri öt, legfeljebb hét tagból áll, einököt maga választ és mindig azonnal ítélt. A kardok hossza, maroklattal együtt körülbelül 1 méter, penge 84—84 és fél centiméter, súlya 69 deka. A versenyvivás sorshuzás utján összevetéssel történik. Az assaut-k 6 perczig tartanak, de addig, míg „luss” nem esik.

2. Díjlövészet 5000 korona ösztöndíj és tiszteletdíj czéllövőknek, adja Szemere Miklós 1903. május havában Budapesten. Részt vehet társadalmi állásra való tekintet nélkül minden egyen, aki 1880. január 1. óta született és a becsület ellen soha sem vétett. A czéllövés katonai fegyverekkel fog végbemenni. Használható bármely hadseregben alkalmazásban levő fegyver. Tét fejenként 20 korona. Nevezési határidő 1903. április 15. A tétek kétharmadát a második, egyharmadát a harmadik legjobb lövő kapja.

A czéllövés körülbelül 300 méterre fog történni Szent-Lőrinczen (Pest mellett) egy e célra épülő lövöldében. 20 lövés. Normalis 5 közös céltábla, ahol a centrum 60 cm. atmérőjű. Nevezések a Budapesti Egyetemi Athletikai Klubhoz (központi egyetem) küldendők. A nevezésekkel együtt a születési bizonyítvány és a nationale is beküldendő.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Méricz Pál.

Nem kellett senkit nógatni a kilépésre. A bágyadság, éhség, kétségbeesés miatt ugyan halálosan le voltunk csigázva; mindamellett megfeszítettük az utolsó erőizmot is. Reménykedtünk, hátha mégis menekülhetünk. Buche menet közben így szólt hozzám:

— Józsi, legalább mi ketten tartsunk össze. Semmi körülmények között nem hagyjuk el.

Azt feleltem erre:

— Akkor együtt halunk meg... Már én alig tartom fent magamat... Iszonyúság... Talán legjobb is volna lefeküdni.

Nem... Csak haladjunk. A poroszok nem kegyelmeznek senkinek. Nézd csak... Micsoda irgalmatlanul vagdálnak le mindenkit, mintahogy mi bántunk velük Ligny-nél.

Azért tehát komoren, leverten bicéltünk a többi ezer menekülő társunk után az orszagut irányában, mindamellett időről időre tömegesen fordultunk vissza és csoporttűzeket löttünk az üldöző porosz lovas századokra ha már nagyon is közel szemtelenkedtek hozzánk. Mi a legkitartóbbak, legerősebbek voltunk. Utón utófélen ott hevert a sok eserbent hagyott ágyulaféta, ágyuk és puskaporos kocsik, de a jobb, mint baloldali árkok is hátitáskákkal, töltenytáskákkal, fegyverekkel, kardokkal voltak teledebálva. Sok még a fegyverét, fölszerelését is árokba dobta, csak hogy annál gyorsabban menthesse az irhát.

De még iszonyatosabb volt a tábori kórház nagy kocsisor, mely zsufoltig volt sebesültekkel és az után se té, se tova rekedt. A szekerek a ló istrángját kettévágván, lovaikkal menekültek. Még szinte ma is magam előtt látom ezeket a félholt szerencsétleneket, a kik midőn mellettük elvontunk, végtelen kétségbeesetten tekintettek ránk. Ó, borzalom volt ez.

De mégis leginkább az ejtett kétségbe, az tépdeste a szívemet, hogy ezen nagy futásban rajtunk kívül nem láttam más bajtársat a zászlóaljunktól. Magamban váltig buzultam volna, hogy talán mégsem pusztult el valamennyi... Majd szólottam is Buchenak:

— Jancsi, ha most Czebedével találkoznánk, újra ébredne a kitartásom és bátorságom.

— Nem szólt rá semmit, csak időmulatán jegyezte meg:

— Csak még egyszer menekülhessünk meg. Csak még egyszer mehessek haza Herbergbe, tudom, nem panaszkodom többé a folytonos krumplizabálás ellen... Nem... Nem... Azért büntet most az Isten. Nem leszek soha boldogabb, mintha még egyszer az erdőbe vagy mezei munkára mehetek. De természetesen nem nyomorékon szeretnék hazavergődni, mert akkor kialhatok az útfélre koldusnak. Tehát pajtás ügyeljünk, hogy ép bőrrel meneküljünk ebből a veszedelemből.

Ugy itéltem, józanul okosodik a fia.
(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

M. K. Margitta. A zamatos magyar és eredeti visszaemlékezéseket a régi időkől élvezettel olvasuk, örömmel közöljük. Csak meresszen minél többször t. urambátyánk emlékezésének a forrásából. Ilyen tiszta víz, ősi eredetű forrásból ritkán, vagy talán sohse uerithetnek az ujkor krónikásai, kik fakók, szürkék, mint ez a megfejelt uj magyar világ. Ns Portörö Kelemen köszöni a szives emlékezést. Öszinte tisztelettel üdvözlí t. urambátyánkat: de hogy ki az a ns. Portörö Kelemen? ... Tessék a Szabad Hajdutól kérdeznf.

Dr. Á. D. Szép cikkét köszönjük. Örömfünkre szolgál, ha „hasznoló jókkal” máskor is megtisztel minket; mert ez a cikke valóban szép magyar irány-cikk volt.

K. P. Budapest. Az ötletes versecske igen tetszett. Valóban csak aláztatásunkra, kesergésünkre szolgál az a budavári királyi palota minékünk — királyi lakó nélkül. A fölcent gazda helyett lakájok pöffeszkednek benne. Nesze neked Árpád apánk büszke nevezete.

Sebestyén diák. A hajduk dicsérik diákságod lantját. Kint jártam közöttük és csak azt panaszo-lják, hogy diákságod ritkán szolgál nekik eszméjének, költészetének gazdag kincseiből.

I. Miklós Piny. Gyönyörű volt a karácsonyi vers. Nem lesz annak sürűbben és több folytatása?

Boros Testvéreknél

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező legolcsóbb árakban. Maradékok féláron.

Olesó forrás Narancs, citrom, déligyümölcs. kávé és friss teában Kohn Henriknél Debreczen, Gróf Dégenfeldtér 7-ik szám.

Arany érem! Arany érem!

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell és torok bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 160 fill., egy kis üveg 1 kor.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfűvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy dohoz 50 fill.

Kárpáti meltea.

Egy nagy csomag 80 fill. egy kis csomag 40 fill. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek. Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznel Kassán. Debreczenben T. th Béla [Tisza palota.] Dr. Rothschnek V. Emil, és Mihalovits István gyógytárában.

11 frt 35 krig méterenként, valamint a legujabb fekete, fehér és színes Henneberg Selymekben 60 krtól egész 11 frt 35 krig méterenként. Sima. csikos, koczkás és mintázott Damast stb.

Selyem Damast	85 krtól 11 frt 80 krig.	Selyem Bast egész ruhák	9 frt 90 krtól 43 fr. 25 kig
Fouliardselyem mintázott	60 „ 3 „ 78 „	Báli selyem	60 krtól 11 frt 35 „
Menyasszonyi selyem	60 „ 11 „ 35 „	Blous selyem	60 „ 11 „ 35 „

Méterenként portó és vámmentesen házhoz szállítva. Minták forduló postával. — Schweiczba 2-ös levélbélyeg.

Selyemgyár Henneberg, Zürich.

Báli selyem 60 krtól

A meddig a készlet tart!

Mint különös

olcsóságokat

ajánlunk:

Jó mosó zephireket	mtr. 20 kr.
120 cm. nőidivat posztókat	56 "
Jó mosó barcheteket	22 "
Bluzra való bársonyokat	50 "
Pongis selymeket	65 "
120 cm. Cybelin kelméket	75—90 kr.
Egész új bluz selymeket	85—1 frtíg
120 cm. Divat-szöveteket	45 kr.

Bosznay J. és Társa

(5) divatáruháza

DEBRECZEN, Kossuth utca 5.

Egyedüli butorgyár és szabadalmazott asztalok gyára Debreczenben. Kárpitos és díszítő műtermek. Alapított 1875.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a legjobb hírnévnek örvendő gyáramat tetemesen

megnagyobbítottam

és több kitüntetésben részesült butorkészítményeimből a legegyszerűbb kivittől a legfényesebbig nagy rakárt tartok.

Lelkiismeretes kiszolgálás! Polgári árak!

Tisztelettel

Schwarz Vilmos

cs. és kir. udvari butorgyáros.
Gyár: Szálka-u. 5. Üzlet helyiség:
Piac u. 71. Saját ház.

Mintákat, árjegyzéket és költségvetést bérmentve küldök.

Szállodai és intézeti berendezések.

Ne vásároljanak csekély értékű gyakran hamisított rumot.

Eszenciák ártalmasak az egészségre. Battle Axe Jamaica Rum el van ismerve, mint

The Nectar of Jamaica.

Minden üveg megtöltése a cég ellenőrzése mellett eszközölve.

A. A. Baker & Co London E. C.

Ezen jegyet az összes kulturállamokban a törvény védi.

Debreczenben kapható Csanak József, Geréby Fülöp utódai, Kontsek Géza, Komlóssy Lajos fűszer és csemege kereskedéseikben.

3548—1902 tksz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A püspökladányi kir. bíróság mint te lelkönyvi hatóság köshirre teszi, hogy özv. Gy. Széll Andrásné végrehajthatónak Gy. Széll Ferencz gyám s társai elleni végrehajtást szenvedő elleni 389 kor. tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tvszék (a p.-ladányi kir. bíróság) területén levő Püspökladány községben fekvő a püspökladányi 1418 sz. tjkvben 3513 hrsz. ingatlan 821 kor. s a p.-ladányi 1997 sz. tjkvben 3512 hrsz. ingatlanra 2074 kor. végül ugyanezen tjkvben felvett 9/10014-ed rész nádlás illetményre 21 kor.-ban megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903 é. február hó 3-ik napján d. e. 1/4

11 óraker a bíróság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan hecsáranak 10%-át vagyis 82 kor. 10 fillért 207 kor. 40 flt illetve 2 kor. 10 fillért készpénzben, vagy az 1881 LX. tc. 42 §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881 évi nov. 1 én 3333 sz. a. kelt ig. minis. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. tc. 150 § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság Püspök Ladányban 1902 é. okt. hó 28-án.

Dr. Tikos kir. aljárásbíró.

Csak akkor valódi, ha háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös fekete nyomás sárgapapíron) van elzárva.

18 3

Eddig felülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi tisztított

májolaj

törvényileg védett sárga csomagolásban üvege 2 kor., fehér csomagolásban üvege 3 kor

MAAGER VILMOSTÓL

BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában az vér tisztítását el akarja érni. — Kapható a osztr. magy. monarchia legtöbb gyógyszer-tárában és gyógyszeráru kereskedésében.

Főraktár és föelárusítás az osztr. magyar monarchia részére:

Maager Vilmos Bécs,

III/3., Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg tiltatnak

Egyedül valódi angol Gyógyszerész A. THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajoknál is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyítja a gyomor szélgyörsöt s a tagrángatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomaktól s kigyógyít a Hämorrhoidákbaól, azeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztítását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffogést, a szájnak s a gyomornak büvét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és belbajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagokat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű apácna-védjegyre! Hamisításktól legjobban óvakodunk, ha egyenesen gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 duplaüveget 4 koronáért, Bosznia és Hercegovinában 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés előfizetés vagy az összeg utánvétele mellett.

Gyógyszer A. Thierry balzsam és Centifolia kenőcs.

Alléin echter Balsam
aus der Fabrikation
A. Thierry in Prograda
im Königreich Serbien.

Eme két gyógyhatásában utólrhellen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb nem árt a szírnak fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van, s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalan elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletében e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szorból. A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szorem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Csak:

Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Prograda bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

